

איך (ואיך לא) מומלץ לתקשר עם גברים בנושא אלימות בזוגיות כדי שיהיו שותפים במניעתה

אלימות בזוגיות קיימת ב-1 מכל 10 זוגות בחברה בישראל. אמנם יש גם פגיעות בגברים, אבל באופן מובהק נשים נפגעות יותר בפגיעות קשות ומסכנות. לכן רוב השיח בנושא הובל ועוצב לאורך השנים על ידי ארגוני נשים וגייס בעיקר נשים לפעולה. גם אם רוב הגברים בחברה בישראל מתנגדים עקרונית לאלימות בזוגיות, בפועל רובם עדיין אינם לוקחים חלק פעיל במאמץ למניעתה.

זו הסיבה שהגברת מעורבות גברים במניעת אלימות בזוגיות (כמובילי מניעה וכמושאים שלה), הוגדרה כאסטרטגיה מרכזית על ידי יוזמת "קווים אדומים" - שותפות של יותר מ-100 ארגונים הפועלים לצמצום תופעת האלימות בזוגיות בישראל. כדי שנצלח, גברים צריכים להיות שותפים מלאים בשיח ובעשייה, החל בגברים שאינם מעורבים כלל באלימות בזוגיות וכלה בגברים שפעלו באלימות. לשם כך מסרים המיועדים לגברים צריכים לדבר ישירות איתם, ולא לדבר עליהם בעקיפין.

אלימות בזוגיות היא נושא טעון ומורכב. לא פשוט לדבר ולכתוב עליו והתקשורת סביבו תמיד מאתגרת. אבל האתגר גדול במיוחד בפנייה ישירה אל גברים, בין אם אישית "אחד על אחד" ובין אם במדיה. הקהל הגברי הוא רחב ומגוון מאוד: אנשי ציבור, מנהלים, אנשי תקשורת, אנשי חינוך, מטפלים, אנשי חוק, חברים וקרובים, גברים שהיו עדים לאלימות, גברים המצויים בסיכון לנהוג באלימות, גברים שנהגו באלימות. לרובם המכריע אין כל מעורבות באלימות בזוגיות, אבל טוב יהיה אם יהיו מעורבים במניעתה. מטרות התקשורת עם כל קהל יעד שונות וכדי להשיג אותן הכרחי להתחשב בכל האפשר ברגישויות, בהבדלים, בשפה הרלוונטית, בזוויות המבט וברקע שלהם.

תקשורת ותפיסות מגדריות מעצבות מציאות. לכן גיבשנו, יחד עם אנשי ונשות מקצוע, מספר עקרונות כלליים פשוטים להעברת מסרים אפקטיביים ומניעים לפעולה בנושא אלימות בזוגיות אל קהל גברי באשר הוא: בכל הקשר, בכל מדיה, בכל סיטואציה ובכל קבוצת התייחסות. מומלץ להיעזר בהם כדי להעביר את הדברים כהווייתם - בלי לייפות או לעוות את המציאות ותוך הסתייגות ברורה ומוחלטת מאלימות על כל סוגיה - אבל באופן חכם שימקסם את הסיכוי לקבל תגובה חיובית, להשיג היענות ולגייס לשותפות ולשיתוף פעולה.

מסרים הפונים לגברים בציבור הכללי במטרה להניע אותם להשתתף במניעת אלימות בזוגיות

חלק א'

דוגמה למשפט מתאים	דוגמה למשפט לא מתאים	
 הצטרפו למאמץ המשותף למניעת אלימות בזוגיות ביישוב שלכם.	 חייבים לעצור את האלימות הגברית ביישובי הפריפריה.	1 היזהרו מהכללות וסטיגמות השיח הקיים כיום מדבר בדרך כלל על "גברים אלימים" ובכך הוא מייצר באופן לא מכוון תחושה של הכללה ואשמה ולכן מרחיק מפעולה. בכל תקשורת חשוב להבחין בבירור בין קהלי יעד גבריים שונים על מנת למנוע את תחושת התיוג הגורף שפוגעת באפקטיביות המסר. חשוב במיוחד להימנע אפילו משיוך מרומז של התופעה למגזר, גזע, עדה, מעמד סוציו-אקונומי או אזור גיאוגרפי כלשהם.
 אם יש לכם חבר שנהג באלימות, יש לכם איך לסייע לו.	 קיימים אפיקי סיוע רבים לגברים שנהגו באלימות.	2 דברו אל גברים ולא עליהם חלקים רבים מהשיח הנוכחי סביב אלימות בזוגיות מנוסחים באופן שמשאיר את כלל הגברים בחוץ ומסמן אותם כנושאי השיח במקום כשותפים לשיח. על מנת להניע גברים לשותפות במניעת אלימות בזוגיות, חשוב לפנות אליהם במישרין ולייצר את התחושה שהפנייה מכוונת אליהם, לוקחת את הזווית שלהם בחשבון ומזמינה אותם לפעול.
 מומחים מתחומי הטיפול והרווחה עובדים כאן יחד כדי לעזור לך במשבר בדרך שהכי מתאימה לך.	 המרכז מציע מגוון התערבויות תוך שילוב פרקטיקות מתחומי בריאות הנפש והעבודה הסוציאלית.	3 השתמשו בשפה יומיומית סביב תופעת האלימות בזוגיות יש מערכות מושגים טיפוליות, מחקריות ומשפטיות שונות. אבל בפנייה אל גברים בציבור הכללי מומלץ לנקוט בשפה עניינית, תכליתית ותמציתית ולהימנע מז'רגון מקצועי של אנשי טיפול, רווחה, חוק, אקדמיה וכו'. שימוש בטרמינולוגיה מקצועית יכביד, ירחיק ויפריע להבנה. שימוש במילים פשוטות, בביטויים נפוצים ובמושגים עממיים המותאמים לקהל היעד הספציפי ומוכרים לו מהתקשורת היומיומית שלו - ייצר חיבור טוב יותר ויהיה מועיל יותר.
 זוגיות בריאה עם ביטחון אישי תגרום לכולם להרגיש טוב יותר.	 לכל אישה בישראל יש זכות מלאה לחיות בביטחון.	4 התמקדו במניעת אלימות ולא בהגנת נשים השיח על זכויות נשים והגנה על נשים הוא שיח שמזוהה עם נשים ולמרות חשיבותו הרבה, גברים רבים אינם מתחברים אליו ואינם תופסים אותו כפונה אליהם. לעומת זאת שיח אוניברסלי על רמת האלימות בחברה, על סביבה בריאה לילדים, על חברה בריאה ועל הזכות לביטחון אישי - עשוי בהחלט לגייס אותם. לכן, בפנייה אליהם חשוב לשדר שאין כאן שני צדי מתרס מגדריים, אלא מאבק כללי משותף בתופעה.

מסרים הפונים אישית או במדיה אל גברים שיש להם נגיעה אישית לנושא כמו גברים שפעלו באלימות או שבסיכון לכך, גברים שנפגעו וכו'.

דוגמה למשפט לא מתאים	דוגמה למשפט מתאים	
❌ ספר לי בבקשה איך העניינים התגלגלו עד שהגעת למצב הזה שהרמת יד על אשתך?	✅ אני יכול לתאר לעצמי שכעת אתה מרגיש קושי. חשוב לי שתדע שיש דרך להתמודד באופן יעיל עם המצב שאתה נמצא בו.	5 כווננו את המבט קדימה בניסיון להניע גבר שהתנהג באלימות לקבלת טיפול או סיוע - המטרה ליצור מוטיבציה לתיקון ולשינוי ולא לעורר כעס ותיעוב עצמי, כאב ותחושת אשמה. לכן עדיף שהמסרים והנימה לא יהיו תוקפים ומאשימים אלא מתעניינים, מבינים ואמפאטיים (תוך הקפדה שלא לתת לגיטימציה להתנהגות אלימה). אירועי העבר חשובים, אבל מיקוד מעשי ותכליתי בעתיד, בתיקון ובשיפור יהיה מועיל ומגייס יותר משיח נוזף ומטיף.
❌ אל תגיד שזו הייתה מעידה חד פעמית, אתה יודע שלא תצליח להשתנות בלי עזרה ממישהו רציני שמבין את הקשיים של גברים אלימים כמוך.	✅ אתה מספיק חזק כדי לעשות צעד אמיץ, לקחת אחריות על עצמך ועל המשפחה שלך, לשמר את ההישגים שלך ולעשות שינוי.	6 השתמשו במסרים מעצימים גבר שפועל באלימות או נמצא בסיכון לכך (או שנפגע בעצמו מאלימות), עלול להיות במצב רגשי קשה ולסבול מדימוי עצמי נמוך ופגיע ומתחושת בושה וחוסר ערך. לא מן הנמנע, שהוא עצמו נחשף לאלימות בצעירותו, נפגע מאלימות בעבר או סובל מפוסט טראומה. לכן מומלץ לשדר לו מסרים מעצימים, שממסגרים את הפנייה לטיפול כאקט נורמטיבי המוכיח אומץ, חוזק ואחריות - ולא ככישלון או כחולשה.
❌ אל תחכה שאישתך תזרוק אותך מהבית והילדים יתפסו ממך מרחק, לך תתקן את הבעיות שלך עכשיו.	✅ אני מניח שאתה עובר כרגע משהו קשה ומטלטל. נשמח לעמוד לרשותך כדי לתמוך ולסייע לך להשיג את המטרות שלך.	7 שמרו על שיח מכבד אפילו כשמדובר בהתנהגויות חמורות - התייחסות שיפוטית, ביקורתית ומזלזלת לא תייצר תקשורת אפקטיבית ולא תועיל לקידום המטרה. כדי לגייס וליצור חיבור יש להימנע מיחס מתנשא, משפיל, או מקטין וליצור שיח מכבד וענייני בגובה העיניים, המושתת על כנות, פתיחות ואמון.
❌ ההתפרצויות האלימות שלך מרחיקות ממך את האנשים שהכי חשובים לך ומשאירות אותך לבד.	✅ בוא נחשוב יחד אם יש בסביבתך מישהו שיכול לעזור לך ולהיות איתך בתהליך שאתה עובר	8 חברו למערכות תמיכה בפניה אל גבר שהתנהג באלימות או שנמצא בסיכון לכך, כדאי להתייחס לאנשים שסביבו: התייחסות למערכות היחסים החשובות בחייו, עשויה להעלות את המוטיבציה שלו לטפל בעצמו. התייחסות למי שעשויים לעזור לו לשנות את הדינמיקה והמלצה לפנות לאנשי טיפול, רווחה חברים ועוד. הידיעה שיש מי שיעזור עשויה לעורר בו אופטימיות ותקווה.
❌ לפני שבוע היה כאן מישהו מהשכונה שלך, אולי אתה אפילו מכיר אותו, בחור גבוה כזה שמסתובב עם כובע מצחייה, היה שם עניין ממש דומה למה שאתה מספר לי כאן.	✅ אני מבין שאתה משתף אותי בדברים אישיים ומאוד רגישים. אני מתייחס לזה ברצינות רבה וחשוב לי לשמור על הפרטיות שלך.	9 שמרו על דיסקרטיות וצרו אמון מאחר ואלימות היא לא רק מזיקה, אלא גם אסורה על פי חוק ומוסר, גבר שנהג באלימות בזוגיות עלול לחשוש לשתף במידע ולהימנע מפנייה לעזרה. ככל שגבר יחוש יותר ביטחון שהסיפור שלו לא ידלוף החוצה ובכך יסכן, יבייש ויביך אותו, כך יגדלו הסיכויים שהדיאלוג איתו יהיה פתוח ואפקטיבי יותר. לכן כל שיחה אישית צריכה להיות דיסקרטית ולבנות אמון. במצבים של חשש מיידי לשלומה של בת הזוג, כדאי לפנות לקו סיוע 118 ולהתייעץ כיצד לנהוג. במקרים שבהם יש ספק לגבי חובת דיווח יש להתייעץ עם גורם מוסמך (כמו יועץ משפטי או מחלקת רווחה מקומית)